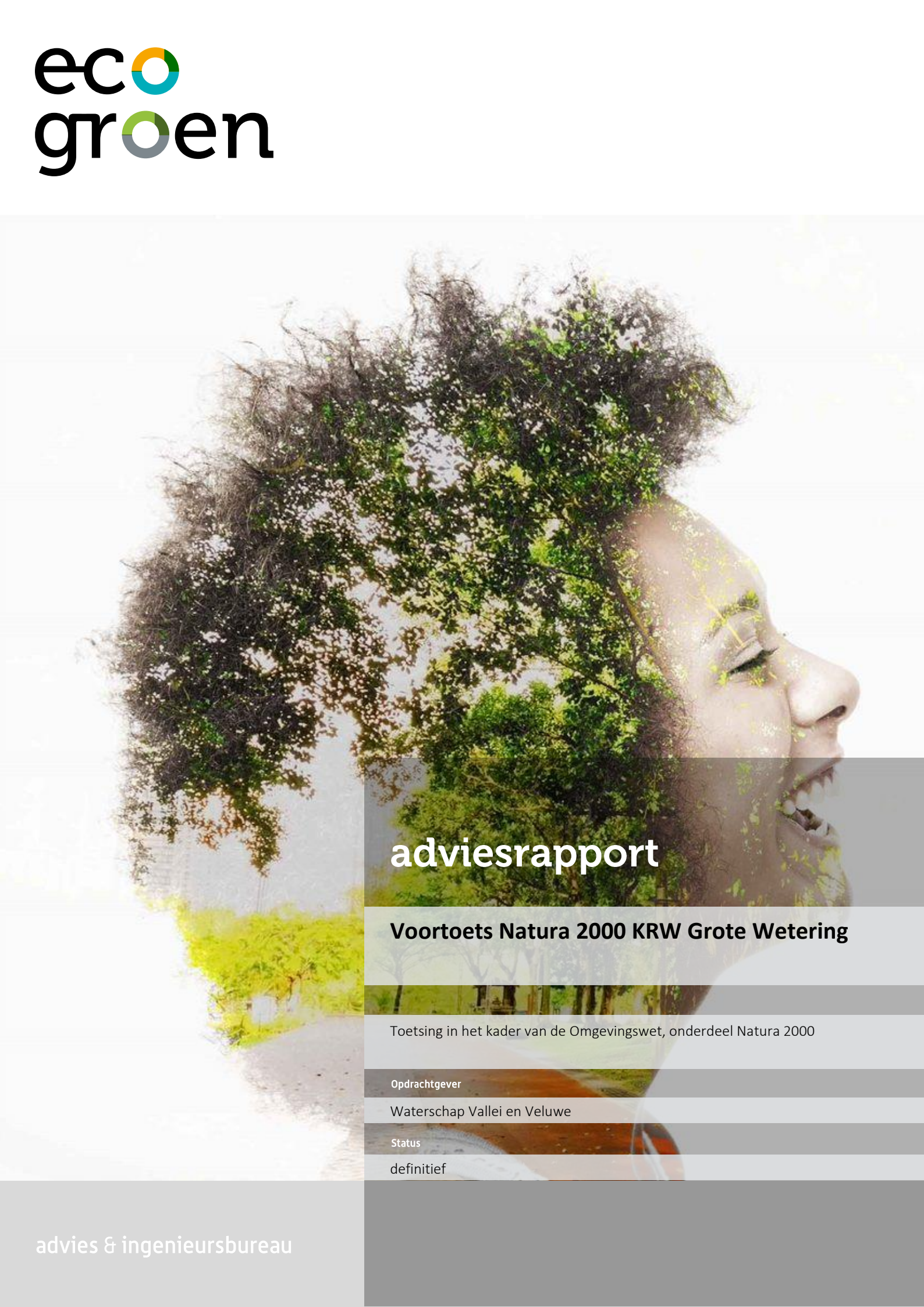

A composite image of a woman's profile in the foreground, smiling with her eyes closed. Her hair is replaced by a dense, green tree with some brown, dry-looking branches. The background is a bright, slightly hazy outdoor scene with more trees and a path.

adviesrapport

Voortoets Natura 2000 KRW Grote Wetering

Toetsing in het kader van de Omgevingswet, onderdeel Natura 2000

Opdrachtgever

Waterschap Vallei en Veluwe

Status

definitief

T (085) 4871265
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Voortoets Natura 2000 KRW Grote Wetering

Subtitel

Toetsing in het kader van de Omgevingswet, onderdeel Natura 2000

Projectcode	Datum	Status
25-499	12 maart 2026	definitief

Auteur(s)

S. (Silvia) van den Muijsenberg

Tweede lezer

M. (Marco) van der Sluis

Opdrachtgever

Waterschap Vallei en Veluwe

©Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, met uitzondering van de persoonsgegevens van betrokken medewerkers en mits onder vermelding van bron en status.

Muijsenberg, S. van den (2026). Voortoets Natura 2000 KRW Grote Wetering. Toetsing in het kader van de Omgevingswet, onderdeel Natura 2000. Rapport 25-499. Ecogroen bv, Amersfoort.

Inhoud

1.	Inleiding	5
1.1	Aanleiding en doelstelling	5
1.2	Huidige situatie en voorgenomen activiteiten	5
1.2.1	Huidige situatie	5
1.2.2	Voorgenomen ontwikkeling	5
1.3	Leeswijzer	6
2.	Wettelijk kader en methode	7
2.1	Omgevingswet	7
2.2	Methode	8
2.2.1	Literatuuronderzoek	8
2.2.2	Natura 2000-beoordeling	8
3.	Afbakening effectbeoordeling	9
3.1	Relevante Natura 2000-gebieden	9
3.1.1	Ligging en afbakening	9
3.1.2	Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Rijntakken	9
3.2	Mogelijke effecten	12
3.2.1	Algemeen	12
3.2.2	Verstoring door geluid, licht, trilling en optische verstoring	12
3.2.3	Verlies belangrijke foerageergebieden buiten Natura 2000-gebied	12
4.	Effectbeoordeling Natura 2000	13
4.1	Effectbeoordeling habitattypen	13
4.1.1	Verstoring typische soorten	13
4.2	Effectbeoordeling habitatrichtlijnsoorten	14
4.2.1	Kamsalamander	14
4.2.2	Meervleermuis	15
4.2.3	Bever	15
4.2.4	Grote modderkruiper, bittervoorn en kleine modderkruiper	16
4.2.5	Zeeprik, rivierprik, elft en zalm	16
4.3	Broedvogels	17
4.3.1	Inleiding	17
4.3.2	Dodaars	18
4.3.3	Aalscholver	19
4.3.4	Woudaap	19
4.3.5	Kwartelkoning	20
4.3.6	Watersnip	20
4.3.7	Zwarte stern	21
4.3.8	IJsvogel	22
4.3.9	Oeverwaluw	22
4.3.10	Blauwborst, grote karekiet, porseleinhoen, grutto en roerdomp	23
4.4	Niet-broedvogels	23
4.5	Specifieke zorgplicht Natura 2000	25
4.6	Conclusie	25

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Waterschap Vallei en Veluwe heeft het voornemen natuurvriendelijke oevers en nieuwe natuur te realiseren op landbouwpercelen langs de Grote Wetering nabij Wapenveld. Wet- en regelgeving omtrent de bescherming van natuur verplicht vooraf te toetsen of projecten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. In voorliggende rapportage is getoetst of het project op zichzelf of in combinatie met andere plannen/projecten significante gevolgen heeft voor Natura 2000-gebieden.

De gevolgen door stikstofdepositie door het project zijn getoetst in een separate rapportage (Hille, 2025). Voorliggende rapportage gaat alleen in op overige gevolgen op omliggende Natura 2000-gebieden.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen activiteiten

1.2.1 Huidige situatie

Het projectgebied ligt ten oosten van Wapenveld, langs de westoever van de Grote Wetering (zie figuur 1.1). Het projectgebied bestaat uit graslandpercelen met ondiepe sloten. De graslandpercelen in het projectgebied worden momenteel gebruikt om bagger in te laten drogen (vanwege recent uitgevoerde baggerwerkzaamheden in de Grote wetering). Verspreid langs de oevers van de sloten staan (rijen) elzen en wilgen. Op 85 meter ten noorden van het projectgebied ligt een hoge winterdijk (Werverdijk) die circa vier meter hoger ligt dan het maai-veld binnen het projectgebied.

Het projectgebied wordt omgeven door een bosperceel (noordzijde), Grote Wetering (oostzijde) en landbouwpercelen (zuid- en westzijde). Aan de noordzijde grenst het projectgebied aan een bosperceel.

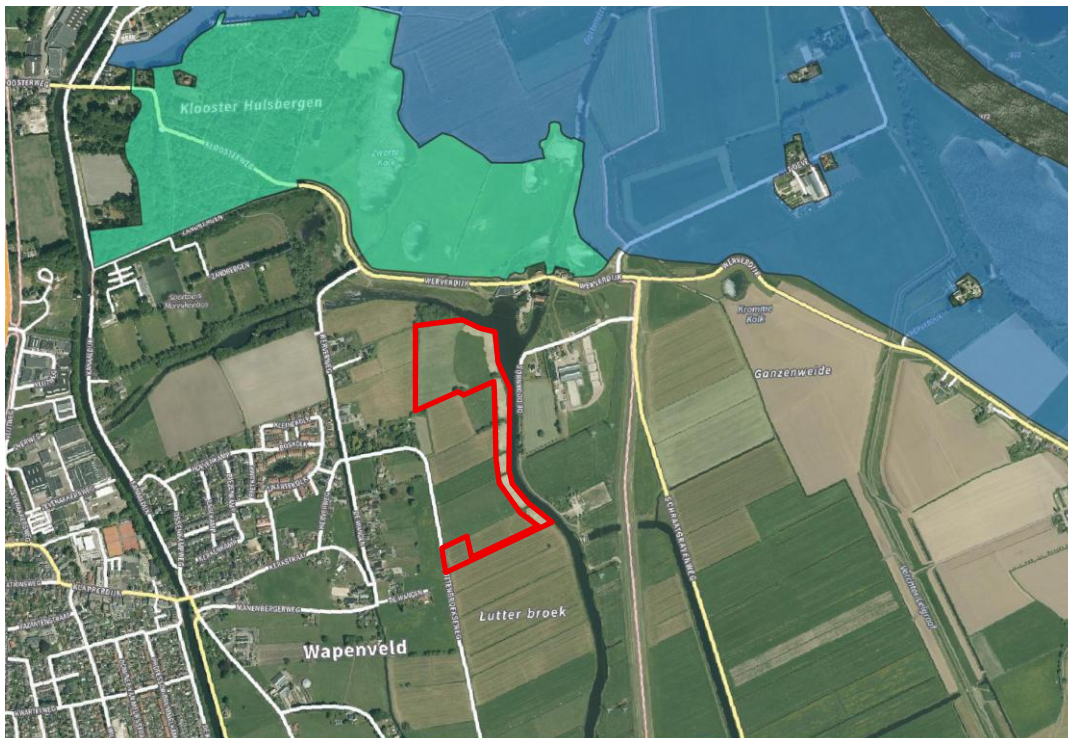
1.2.2 Voorgenomen ontwikkeling

Langs de Grote Wetering worden natuurvriendelijke oevers aangelegd. Daarnaast wordt landbouwgrond aan de noordzijde van het projectgebied omgezet in nieuwe natuur. Meer in detail worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Verbreden van de Grote Wetering;
- Aanleggen van natte natuurvriendelijke oevers (natte moerasvegetatie zonder houtopstand);
- Aanleggen van droge natuurvriendelijke oevers (85% bloemrijk grasland en 15% houtopstand);
- Aanleg van onderhoudspad langs de oevers (bloemrijkgrasland);
- Aanleg van 2 keerlussen in het uiterste noorden en het uiterste zuiden van het projectgebied;
- Baggeren van een deel van de Grote Wetering grenzend aan de natuurvriendelijke oevers;
- Het dempen van 2 watergangen;

- Aanleggen van een maaiseldepot in het westen tegen de Luttenbroekseweg aan;
- Aanleggen van een opstelplaats voor vrachtwagens in het westen tegen de Luttenbroekseweg aan;
- Aanleg van een dam met een duiker;
- Aanleg van een pad van grasbeton tussen het maaiseldepot en het onderhoudspad;
- Uitbreiding van het stukje bos aan de noordkant van het projectgebied;
- Inzaaien bloemrijk grasland.

Figuur 1.1 Ligging van het projectgebied (rode omtrek) ten opzichte van Natura 2000-gebieden Rijntakken (direct ten noorden). Blauw: Vogelrichtlijngebied; groen: Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebied. Bron: PDOK.

De uitvoering van de werkzaamheden is gepland vanaf september 2026 en is gereed in december 2026. In de uitvoeringsperiode wordt alleen tussen zonsopkomst en zonsondergang gewerkt.

1.3 Leeswijzer

Het wettelijk kader waarbinnen deze voortoets is uitgevoerd en de gebruikte methodiek zijn beschreven in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 is een afbakening van effecten beschreven en is beoordeeld welke effecten kunnen optreden op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. In hoofdstuk 4 is vervolgens nagegaan of uitvoering van het project (met uitzondering van stikstofdepositie) leidt tot significant negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Tot slot worden de geraadpleegde bronnen weergegeven.

2. Wettelijk kader en methode

2.1 Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet (Ow) in werking getreden. Een groot deel van de regels over de fysieke leefomgeving is hiermee gebundeld in één wet. De Ow bestaat, naast de Ow zelf, uit vier algemene maatregelen van bestuur (AMvB's, waaronder Besluit algemene leefomgeving (Bal) en Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)) en één ministeriële regeling. De Ow regelt onder meer de bescherming van flora en fauna, Natura 2000-gebieden, houtopstanden en het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

In dit rapport wordt ingegaan op het onderdeel Natura 2000-gebieden. In kader 2.1 wordt een samenvatting van de relevante wetteksten weergegeven.

Kader 2.1 Omgevingswet onderdeel Natura 2000-gebieden

Specifieke zorgplicht Natura 2000-gebieden

In het Besluit algemene leefomgeving (Bal) is een specifieke zorgplicht opgenomen voor Natura 2000-gebieden (en bijzondere nationale natuurgebieden) (art. 11.6 van het Bal). Iedereen die activiteiten uitvoert die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.6 lid 1 van het Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. Er moet worden nagegaan of nadelige gevolgen op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Als nadelige gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, dan verplicht de specifieke zorgplicht om met betrekking tot deze mogelijke gevolgen passende preventieve maatregelen te nemen (art. 11.6 lid 2 onder d van het Bal), of, als dit niet gaat, om passende herstelmaatregelen te treffen (art. 11.6 lid 2 onder f van het Bal). Daarnaast verplicht de zorgplicht ook dat de effectiviteit van deze maatregelen worden gemonitord. De specifieke zorgplicht geldt altijd, dus voor Natura 2000-activiteiten maar ook voor activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden, maar die niet significant zijn (zoals verstorende of verslechterde gevolgen).

Natura 2000-activiteit

De Omgevingswet regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR).

Bij een project moet beoordeeld worden of sprake is van een 'Natura 2000-activiteit'. Dat is een 'activiteit (het realiseren van een project) die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied'. Of sprake is van een Natura-2000-activiteit wordt onderzocht in een voortoets. Een Natura 2000-activiteit is vergunningplichtig (art. 5.1 lid 1 van de Ow). De term 'Natura 2000-activiteit' geldt alleen voor projecten. Voor plannen is er een ander afwegingskader dat, hoewel vergelijkbaar met een Natura 2000-activiteit, elders in het stelsel Omgevingswet is verankerd. Een plan mag volgens art. 10.24 Bkl worden vastgesteld als uit een passende beoordeling, bedoeld in artikel 16.53c, eerste lid, van de Ow de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten.

Als er uit de voortoets naar voren komt dat de activiteit geen 'Natura 2000-activiteit' is of als er sprake is van een vergunningsvrij geval, is er mogelijk nog wel sprake van een 'activiteit die nadelige (maar zeker geen significante) gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied'. Hoewel voor deze type activiteit geen vergunningplicht geldt, blijft de specifieke zorgplicht voor deze activiteiten van toepassing.

2.2 Methode

2.2.1 Literatuuronderzoek

Om uit te zoeken of beschermde natuurwaarden met een instandhoudingsdoel binnen Natura 2000-gebieden bekend zijn binnen en in de omgeving van het projectgebied is gestart met een literatuuronderzoek. Hierbij zijn onder andere Natura 2000 Beheerplan Rijntakken (inclusief bijlagen), bekende verspreidingsgegevens van beschermde soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en regionale verspreidingsatlassen, zoals de interactieve kaarten van Gelderland (Provincie Gelderland, 2026) geraadpleegd. Bij het raadplegen van de NDFF is een zoekgebied van circa 500 meter rondom het projectgebied aangehouden en is gezocht naar waarnemingen van soorten in de afgelopen tien jaar. Oudere waarnemingen geven een beeld van de potenties voor beschermde natuurwaarden.

2.2.2 Natura 2000-beoordeling

Algemeen

Er is gestart met het bepalen welke (mogelijke) negatieve gevolgen kunnen optreden door uitvoering van het initiatief. Daarbij is op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek beoordeeld welke beschermde natuurwaarden met instandhoudingsdoelen in en rondom het projectgebied aanwezig (kunnen) zijn. Vervolgens is beoordeeld of negatieve gevolgen te verwachten zijn op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Rijntakken, Veluwe en Uiterwaarden Zwarte water en Vecht, en zo ja, of deze significant (kunnen) zijn. Als (mogelijk) sprake is van negatieve gevolgen wordt advies en onderbouwing gegeven voor een vergunningaanvraag.

Beoordeling broedvogels en niet-broedvogels

Aan de hand van losse waarnemingen, monitoringsgegevens, de leefgebiedskaarten van de provincie Gelderland (NDFF, 2026; Sovon, 2026; Provincie Gelderland, 2018) is bepaald voor welke vogelsoorten binnen de verstoringafstand van de betreffende vogelsoort geschikte broedbiotopen, foerageergebieden en/of slaapplekken aanwezig zijn. De soortspecifieke verstoringafstanden zijn ontleend aan bekende literatuur (Krijgsveld *et al.*, 2022). Voor soorten waarvan de verstoringafstand niet bekend is of er een range aangehouden wordt, zijn hiervoor de maximale afstanden aangehouden of zijn verstoringafstanden gebruikt die gelden voor een vergelijkbare soort. Om te toetsen of het instandhoudingsdoel behaald wordt, zijn de telgegevens van SOVON gemiddeld over de afgelopen vijf teljaren (2020-2024) en vergeleken met het instandhoudingsdoel. Bij afwezigheid van telgegevens is gemiddeld over het aantal wel bekende teljaren.

Aan de hand van de bekende gegevens wordt beoordeeld of negatieve gevolgen te verwachten zijn op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden.

3. Afbakening effectbeoordeling

3.1 Relevante Natura 2000-gebieden

3.1.1 Ligging en afbakening

Het projectgebied ligt op ongeveer 100 meter afstand van Natura 2000-gebied Rijntakken (figuur 1.1), op ongeveer 1 kilometer afstand van Natura 2000-gebied Veluwe en op ongeveer 10 kilometer afstand van Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht. Negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden Veluwe en Uiterwaarden Zwarte water en Vecht en verder gelegen Natura 2000-gebieden zijn – met uitzondering van stikstofdepositie – uitgesloten vanwege de aard van het project, de afstand tot deze Natura 2000-gebieden en de tussenliggende infrastructuur. Het onderdeel stikstofdepositie is een separate toetsing beoordeeld (Hille, 2025) en maakt geen onderdeel uit van voorliggende toetsing.

Onderstaande beoordeling gaat daarom alleen in op mogelijke effecten op Natura 2000-gebied Rijntakken.

3.1.2 Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Rijntakken

Het Natura 2000-gebied Rijntakken bestaat uit verschillende deelgebieden. Het deelgebied Uiterwaarden IJssel bestaat uit de IJssel en aanliggende oeverwallen en uiterwaarden, deelgebied Uiterwaarden Neder-Rijn bestaande uit de uiterwaarden van de Neder-Rijn tussen Heteren en Wijk bij Duurstede, het deelgebied Gelderse Poort bestaande uit het begin van de Rijndelta van de Duitse grens tot Arnhem en Nijmegen en Uiterwaarden Waal bestaande uit de Waal en alle uiterwaarden van de Waal van Nijmegen tot Zaltbommel. Het projectgebied ligt in het deelgebied Uiterwaarden IJssel. Het landschap in dit deelgebied is ontstaan toen de IJssel nog een veel groter deel van de waterafvoer voor haar rekening nam en de monding nog een echte delta was. Tegenwoordig voert de IJssel nog maar 1/6 deel van de Rijnafoer af. Tijdens perioden met een lage afvoer wordt het water in de IJssel op peil gehouden door de stuw in de Neder-Rijn. In de winter raken grote delen van de uiterwaarden van de IJssel geïnundeerd. Overstromingsduur en frequentie verschilt sterk van jaar tot jaar. In het gebied worden zandige kalkrijke oeverwallen en rivierduinen afgewisseld met kleiige vlakke stroomdalen. Bij Arnhem en Dieren snijdt de rivier de stuwwal van de Veluwe aan. Tot aan Olst zijn in het verleden brede meanders gevormd door de IJssel. Het middendeel van de rivier bestaat uit relatief smalle, hooggelegen uiterwaarden. In het benedendeel wordt de rivier breder en gaat over in een kleine delta. De benedenloop van de rivier in het noorden wordt gekenmerkt door graslanden (Provincie Overijssel, 2014). Natura 2000-gebied Rijntakken is aangewezen voor de volgende natuurwaarden: veertien habitattypen, elf habitatsoorten, dertien broedvogelsoorten en zesentwintig niet-broedvogelsoorten (zie tabel 3.1 t/m 3.4).

Tabel 3.1 Overzicht van alle habitattypen van Rijntakken met de instandhoudingsdoelen (Ministerie van LVVN, 2026)

	Habitattypen	Oppervlakte	Kwaliteit
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	>	>
H3260B	Beken en rivieren met waterplanten – grote fonteinkruiden	>	=
H3270	Slikkige rivieroever	>	>

H6120	Stroomdalgraslanden	>	>
H6430A	Ruigten en zomen – moerasspirea	=	=
H6430B	Ruigten en zomen – harig wilgenroosje	=	=
H6430C	Ruigten en zomen – droge bosranden	>	>
H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden - glanshaver	>	>
H6510B	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden – grote vossenstaart	>	>
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	=	=
H91E0A	Vochtige alluviale bossen – zachthoutooibossen	=	>
H91E0B	Vochtige alluviale bossen – essen-iepenbossen	>	>
H91E0C	Vochtige alluviale bossen – beekbegeleidende bossen	=	=
H91F0	Droge hardhoutooibossen	>	>

Tabel 3.2 Habitatrichtlijnsoorten van Rijntakken met de instandhoudingsdoelen (Ministerie van LVVN, 2026)

	Habitatrichtlijnsoorten	Populatie	Omvang leef- gebied	Kwaliteit leef- gebied
H1095	Zeeprik	>	>	>
H1099	Rivierprik	>	>	>
H1102	Elft	>	=	=
H1106	Zalm	>	=	=
H1134	Bittervoorn	=	=	=
H1145	Grote modderkruiper	>	>	>
H1149	Kleine modderkruiper	=	=	=
H1163	Beek/rivierdonderpad	=	=	=
H1166	Kamsalamander	>	>	>
H1318	Meervleermuis	=	=	=
H1337	Bever	>	=	>

Tabel 3.3 Instandhoudingsdoelen kwalificerende broedvogels (Ministerie van LVVN, 2026). Legenda: > - uitbreidingsdoelstelling; = - behoudsdoelstelling.

	Broedvogels	Omvang leefge- bied	Kwaliteit leefge- bied	Instandhoudingsdoel (broedparen)
A004	Dodaars	=	=	45
A017	Aalscholver	=	=	660
A021	Roerdomp	>	>	20
A022	Woudaap	>	>	20
A119	Porseleinhoen	>	>	40
A122	Kwartelkoning	>	>	160
A153	Watersnip	=	=	17
A156	Grutto	>	>	110
A197	Zwarte stern	=	=	240
A229	Ijsvogel	=	=	25
A249	Oeverzwaluw	=	=	680
A272	Blauwborst	=	=	95
A298	Grote karekiet	>	>	70

Tabel 3.4 Instandhoudingsdoelen kwalificerende niet-broedvogels (Ministerie van LVVN, 2026). Legenda: = - behoudsdoelstelling.

	Niet-broedvogels	Functie	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied	Instandhoudings- doel
A005	Fuut	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	570
A017	Aalscholver	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	1300
A037	Kleine zwaan	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	100
A038	Wilde zwaan	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	30
A041	Kolgans	Foerageergebied	=	=	35400
A041	Kolgans	Slaap- en rustplaats	=	=	180100
A043	Grauwe gans	Foerageergebied	=	=	8300
A043	Grauwe gans	Slaap- en rustplaats	=	=	21500
A045	Brandgans	Foerageergebied	=	=	920
A045	Brandgans	Slaap- en rustplaats	=	=	5200

A048	Bergeend	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	120
A050	Smient	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	17900
A051	Krakeend	Foerageergebied	=	=	340
A052	Wintertaling	Foerageergebied	=	=	1100
A053	Wilde eend	Foerageergebied	=	=	6100
A054	Pijlstaart	Foerageergebied	=	=	130
A056	Slobeend	Foerageergebied	=	=	400
A059	Tafeleend	Foerageergebied	=	=	990
A061	Kuifeend	Foerageergebied	=	=	2300
A068	Nonnetje	Foerageergebied	=	=	40
A125	Meerkoet	Foerageergebied	=	=	8100
A130	Scholekster	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	340
A140	Goudplevier	Foerageergebied	=	=	140
A142	Kievit	Foerageergebied	=	=	8100
A151	Kemphaan	Foerageergebied	=	=	1000
A156	Grutto	Foerageergebied	=	>	670
A156	Grutto	Slaap- en rustplaats	=	>	6400
A160	Wulp	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	850
A162	Tureluur	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=	65
A702	Toendrarietgans	Slaap- en rustplaats	=	=	2800
A702	Toendrarietgans	Foerageergebied	=	=	125

Voor alle habitattypen zijn typische soorten vastgesteld die mede de kwaliteit van het betreffende habitatype bepalen (zie kader 3.1).

Kader 3.1 Typische soorten en hun relatie tot het instandhoudingsdoel

De landelijke staat van instandhouding is voor habitattypen en soorten in Nederland op een aantal aspecten gescoord als gunstig, matig ongunstig, zeer ongunstig of onbekend. Hierbij gaat het bij de habitattypen om de aspecten verspreidingsgebied (range), oppervlakte, kwaliteit (structuur en functie, inclusief typische soorten) en toekomstperspectief. Effecten op typische (dier)soorten kunnen de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied aantasten. Een behoudsdoelstelling voor de kwaliteit van een habitatype betekent dat het aantal verschillende typische soorten (soortenrijkdom) dat op het moment van aanwijzen aanwezig was gemiddeld gelijk blijft per (deel)gebied. De 'staat van instandhouding' van een natuurlijke habitat wordt als 'gunstig' beschouwd wanneer:

- het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte van die habitat binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen, en
- de voor behoud op lange termijn nodige specifieke structuur en functies bestaan en in de afzienbare toekomst vermoedelijk zullen blijven bestaan, en
- de staat van instandhouding van de voor die habitat typische soorten gunstig is als bedoeld in artikel 1i Habitatrichtlijn.

De hierboven genoemde 'staat van instandhouding' van een typische soort wordt hierbij als 'gunstig' beschouwd wanneer:

- uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven, en
- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en
- er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Het toetsingscriterium ten aanzien van typische soorten is dat de soortenrijkdom in het gebied behouden moet blijven en (bij grootschalige gebieden) de gemiddelde verspreiding niet afneemt. Het gaat hierbij dus niet om effecten op afzonderlijke individuen van een soort, maar om het kwaliteitsniveau dat de typische soorten als geheel aanduiden door de aanwezigheid in het (deel)gebied. Een afname in de populatiegroottes van deze soorten betekent dus nog geen negatief effect. Dit betekent dat er pas sprake is van een negatief effect (verslechtering) als een typische soort (volledig en langdurig) verdwijnt uit een gebied of uit een locatie van een habitatype (bij grootschalige gebieden met verspreid

voorkomende habitattypen). Het gaat dus om een ander type verstoring dan de verstoringstoets op Habitatrichtlijnsoorten, of de verstoringstoets voor vogels in Vogelrichtlijngebieden, omdat daarbij een populatieafname wel relevant is, terwijl het voor typische soorten alleen gaat om aan- of afwezigheid.

Bron: Ministerie van EZ, 2014

3.2 Mogelijke effecten

3.2.1 Algemeen

Op basis van de aard en omvang van het project (zie paragraaf 1.2.2), de effectenindicator Natura 2000-gebieden (Broekmeyer *et al.*, 2005; Broekmeyer, 2010; Broekmeyer *et al.*, 2014), de ligging ten opzichte van het Natura 2000-gebied en bekende dosis-effectrelaties (zie geraadpleegde bronnen) zijn te verwachten effecten in beeld gebracht. De volgende mogelijke effecten vragen aandacht bij uitvoering van het project:

- Verstoring door geluid, licht, trilling en optische verstoring;
- Verlies belangrijke foerageergebieden buiten Natura 2000-gebied.

3.2.2 Verstoring door geluid, licht, trilling en optische verstoring

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kan er tijdelijke verstoring door geluid, licht, trilling en optische verstoring optreden. Verstoring kan leiden tot gedragsverandering (vluchten, wegblijven, afname foerageertijd) en afname van reproductiesucces (Krijgsveld *et al.*, 2022).

Vanwege de ligging van de Werverdijk en het Aflaatkanaal tussen het projectgebied en het Natura 2000-gebied en de aard van de werkzaamheden (er wordt niet geheid) kunnen gevolgen door trillingen op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Rijntakken op voorhand met zekerheid worden uitgesloten.

Bij voorliggende maatregel is alleen sprake van mogelijke effecten door geluid, licht en optische verstoring in de aanlegfase, omdat er door de aard van de maatregel (inrichting nieuwe natuur) geen sprake is van een gebruiksfase met versturende effecten.

3.2.3 Verlies belangrijke foerageergebieden buiten Natura 2000-gebied

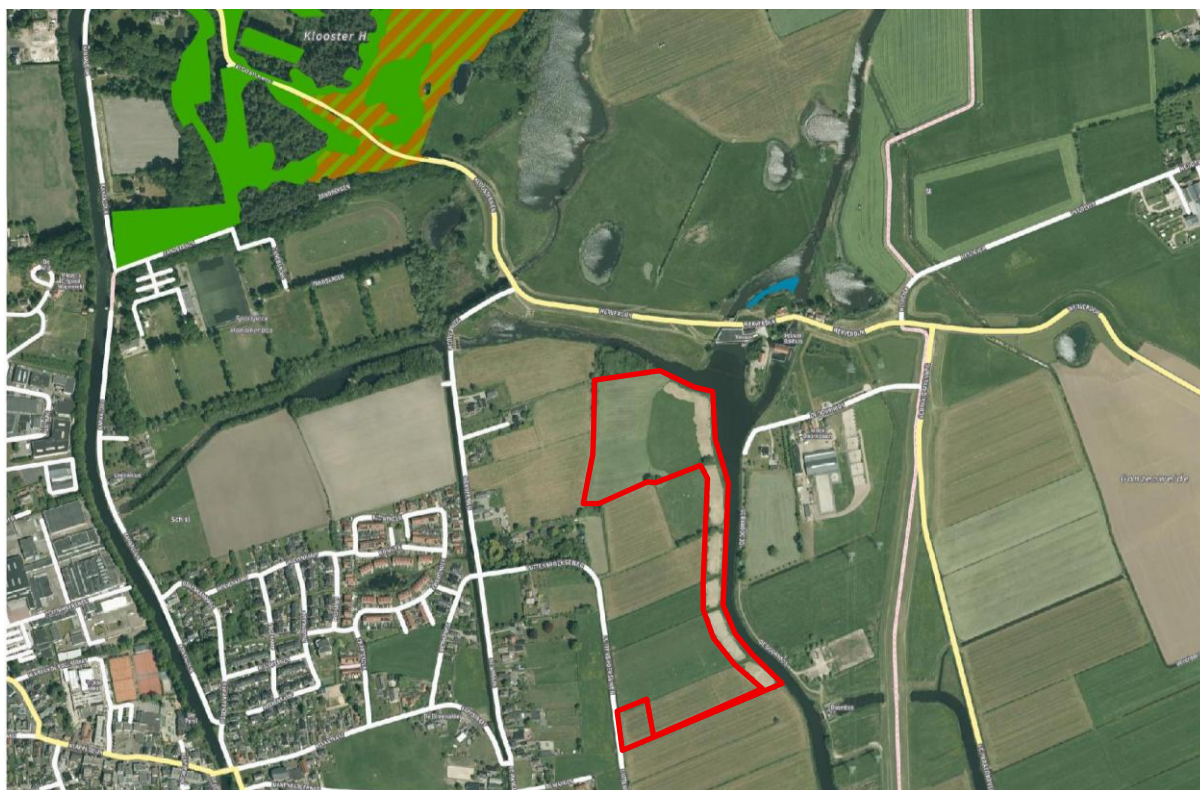
De werkzaamheden vinden plaats buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied Rijntakken. Voor niet-broedvogels en de meeste broedvogels ontbreekt een ecologische relatie met het projectgebied. Daarmee zijn negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen uitgesloten. Uitzondering hierop is mogelijk een aantal broedvogels die gebruik maken van Natura 2000-gebied Rijntakken als broedgebied, maar ook gebruik maken van binnendijkse gebieden (buiten Natura 2000-gebied) als foerageergebied.

4. Effectbeoordeling Natura 2000

4.1 Effectbeoordeling habitattypen

4.1.1 Verstoring typische soorten

Het toetsingskader ten aanzien van typische soorten (zie kader 3.1) is dat de soortenrijkdom in het gebied behouden moet blijven. Ook moet de gemiddelde verspreiding niet afnemen (Min. van EZ, 2014). Het gaat hierbij alleen om effecten op typische soorten die aanwezig zijn in het habitatype. Typische soorten kunnen – in tegenstelling tot habitattypen – gevoelig zijn voor verstoring zoals geluid en optische verstoring. Van de verschillende soortgroepen zijn vogelsoorten de meest gevoelige soorten voor dergelijke verstoring. Soortgroepen als vaatplanten, korstmossen en reptielen zijn weinig gevoelig voor verstoring. Uit de profieldocumenten van de habitattypen in Natura 2000-gebied Rijntakken die binnen een kilometer van het projectgebied liggen (Ministerie van LNV, 2008) (figuur 4.1) en verstoringsafstanden van de bijbehorende typische vogelsoorten (Krijgsveld *et al.*, 2022) blijkt dat de meest kritische typische vogelsoorten een verstoringsafstand van 250 meter hebben (tabel 4.1).

Figuur 4.1 Ligging van het projectgebied (rood omlijnd) ten opzichte van vlakken met habitattypen. Blauw: H3270 Slikkige rivieroever; Groen: H9120 Beuken-eikenbossen met hulst; Bruin-groen gearceerd: H91E0B Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen).

Tabel 4.1 Habitattypen binnen 1 kilometer afstand van het projectgebied, de bijbehorende verstoringsgevoelige, typische soorten en de verstoringsafstanden van deze soorten. De maximale verstoringsafstand behorende tot een habitatype is dikgedrukt (op basis van Ministerie van LNV, 2008 en Krijgsveld et al., 2022)

Habitatype	Voor verstoring gevoelige typische soort(en)	Verstoringsafstand (m)
H9120	Boomklever	50
	Zwarte specht	250
H9190	Matkop	50
	Wespendief	250
H91E0B	Grote bonte specht	250
	Matkop	50
	Nachtegaal	50

Alleen het habitatype H3270 Slikkige rivieroevers ligt binnen een afstand van 250 meter van het projectgebied. Dit habitatype heeft echter geen verstoringsgevoelige typische soorten. Significant negatieve gevolgen door verstoring op typische soorten en daarmee op de instandhoudingsdoelen voor habitattypen in Natura 2000-gebied Rijntakken zijn op voorhand met zekerheid uitgesloten.

4.2 Effectbeoordeling habitatrichtlijnsoorten

4.2.1 Kamsalamander

In de voortplantingsperiode (april-juli) verblijven de volwassen kamsalamanders in het water. Daar vindt de paring plaats en ontwikkelen zich de eieren en larven. De voortplantingsbiotopen zijn vrij grote, geïsoleerde, stilstaande, onbeschaduwde of licht beschaduwde, voedselrijke wateren zoals poelen, vennen, sloten en overstromingsvlaktes langs oevers met een goed ontwikkelde water- en oevervegetatie. Het betreft doorgaans poelen met jonge verlandingsstadia. Belangrijk is dat de plassen en sloten niet te vroeg in het seizoen droogvallen, omdat de larven dan niet de kans krijgen succesvol van gedaante te wisselen. De biotopen moeten een groot deel van het jaar water bevatten, maar incidenteel droogvallen kan gunstig zijn voor de kamsalamander, omdat daarmee vissen uit het water verdwijnen. De soort overwintert op het land (in de periode november-maart). De landbiotopen zijn kleine landschapselementen zoals bosjes, hagen, struwelen, houtwallen en overhoekjes of bosranden. Een kleinschalige afwisseling van poelen, grasland en kleine landschapselementen of bossen vormt het ideale leefgebied voor de Kamsalamander (Ministerie van LNVN, 2008). Binnen Natura 2000-gebied Rijntakken geldt een uitbreidingsdoelstelling voor zowel de populatie als de omvang en kwaliteit van het leefgebied van kamsalamander.

Op basis van de leefgebiedskaarten van de Provincie Gelderland blijkt dat binnen Natura 2000-gebied Rijntakken (noordelijk van de Werverdijk) mogelijk bezet geschikt leefgebied van kamsalamander aanwezig is (Provincie Gelderland, 2026). Er zijn echter geen waarnemingen van kamsalamander bekend in of in de omgeving van het projectgebied (NDFF, 2026). Vanwege het ontbreken van geschikte voortplantingswateren binnen het projectgebied en de afstand tot geschikte voortplantingswateren binnen het Natura 2000-gebied (>100 meter) is voortplanting en overwintering van kamsalamander binnen het projectgebied uitgesloten. Hierdoor levert het projectgebied geen bijdrage aan de draagkracht van Natura 2000-gebied Rijntakken voor kamsalamander. Het project leidt niet tot aantasting van de omvang of van de kwaliteit van het leefgebied van de kwalificerende habitatrichtlijnsoort kamsalamander. Daarnaast leidt het project niet tot een significante verstoring van de kwalificerende habitatrichtlijnsoort kamsalamander. Het project staat niet in de weg aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor deze soort en heeft daarom op voorhand met zekerheid geen significante gevolgen voor de kwalificerende habitatrichtlijnsoort kamsalamander.

4.2.2 **Meervleermuis**

De meervleermuis komt voor in open waterrijke gebieden met moerassen, weiden en bossen. Verblijfplaatsen bevinden zich voornamelijk in gebouwen op zolders, spouwmuren en onder dakpannen. De soort overwintert (half oktober/april) in verblijfplaatsen zoals forten, bunkers en kelders. Meervleermuizen foerageren met name boven open water in schemer en nacht. De beschutting en het voedselaanbod van riet- of andere oevervegetaties zijn daarbij zeer welkom. Voor vliegroutes van verblijfplaatsen naar foerageergebied maken vleermuizen vaak gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals kanalen en bosranden. Binnen Natura 2000-gebied Rijntakken geldt een behoudsdoelstelling voor zowel de populatie als de omvang en kwaliteit van het leefgebied van meervleermuis (Ministerie van LNV, 2008). Rijntakken wordt door meervleermuis in de zomerperiode als foerageergebied en als trekroute tussen zomer- en winterverblijven gebruikt.

Op basis van de leefgebiedskaarten van de Provincie Gelderland blijkt dat binnen Natura 2000-gebied Rijntakken (noordelijk van de Werverdijk) bezet geschikt leefgebied van meervleermuis aanwezig is (Provincie Gelderland, 2026). In de omgeving van het projectgebied zijn ook enkele waarnemingen van meervleermuis bekend (NDFF, 2026). Verwacht wordt dat wateren noordelijk van de Werverdijk gebruikt worden als foerageergebied door meervleermuis. Foeragerende meervleermuizen zijn alleen gevoelig voor lichtverstoring en niet voor optische verstoring en verstoring door geluid.

Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied en de afschermende werking van de Werverdijk leidt verstoring door licht (machines die in het donker werken) niet tot negatieve gevolgen op Natura 2000-gebied Rijntakken. Het project leidt niet tot aantasting van de omvang of van de kwaliteit van het leefgebied van de kwalificerende habitatrichtlijnsoort meervleermuis. Daarnaast leidt het project niet tot een significante verstoring van de kwalificerende habitatrichtlijnsoort meervleermuis.

Het project staat niet in de weg aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor deze soort en heeft daarom op voorhand met zekerheid geen significante gevolgen voor de kwalificerende habitatrichtlijnsoort meervleermuis.

4.2.3 **Bever**

Bever leeft deels in het water en is vooral 's nachts actief. De dieren leven in familieterritoria in de oeverzone van allerlei zoete wateren. Ze hebben een voorkeur voor eilanden en begroeide oevers met gras, kruiden en jong hout, vooral wilgen. Bevers hebben wateren nodig die in de zomer niet opdrogen en in de winter niet tot de bodem bevriezen. Binnen Natura 2000-gebied Rijntakken geldt een uitbreidingsdoelstelling voor zowel de populatie als de kwaliteit van het leefgebied van bever en een behoudsdoelstelling voor de omvang van het leefgebied.

Op basis van de leefgebiedskaarten van de Provincie Gelderland blijkt dat binnen Natura 2000-gebied Rijntakken (noordelijk van de Werverdijk) bezet geschikt leefgebied van bever aanwezig is (Provincie Gelderland, 2026). In de omgeving van het projectgebied zijn ook enkele waarnemingen van bever bekend (NDFF, 2026). Verwacht wordt dat wateren noordelijk van de Werverdijk gebruikt worden als foerageergebied door bever. Foeragerende bevers zijn gevoelig voor lichtverstoring, optische verstoring, verstoring door geluid en geluid door trillingen.

Gezien de verstoringsafstand van bever (50 meter), de afstand tot het Natura 2000-gebied (100 meter) en de afschermende werking van de Werverdijk leidt verstoring (door machines die draaien binnen het projectgebied) niet tot negatieve gevolgen op Natura 2000-gebied Rijntakken. Het project leidt niet tot aantasting van de omvang of van de kwaliteit van het leefgebied van de kwalificerende habitatrichtlijnsoort bever. Daarnaast leidt het project niet tot een significante verstoring van de kwalificerende habitatrichtlijnsoort bever. Het project staat niet in de weg aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de soort en heeft daarom op voorhand met zekerheid geen significante gevolgen voor de kwalificerende habitatrichtlijnsoort bever.

4.2.4 **Grote modderkruiper, bittervoorn en kleine modderkruiper**

Grote modderkruiper komt van nature voor in vergevorderde verlandingsstadia van grote en kleine wateren en in overstromingsvlaktes langs oevers. De bittervoorn wordt aangetroffen in stilstaand of langzaam stromend, helder, relatief ondiep water van sloten, plassen en vijvers met een rijke onderwatervegetatie en doorgaans een niet al te weke bodem. Kleine modderkruipers worden aangetroffen in sloten, beken, rivierarmen en meren. Stilstaande en langzaam stromende wateren vormen de ideale biotopen. De kleine modderkruiper is aangepast aan een leven op en in de bodem en heeft een grotere voorkeur voor harde en zandige bodems dan de grote modderkruiper. Binnen Natura 2000-gebied Rijntakken geldt een uitbreidingsdoelstelling voor zowel de populatie als de omvang en kwaliteit van het leefgebied van grote modderkruiper. Daarnaast geldt binnen Natura 2000-gebied Rijntakken een behoudsdoelstelling voor zowel de populatie als de omvang en kwaliteit van het leefgebied van kleine modderkruiper en bittervoorn (Ministerie van LNV, 2008).

Op basis van de leefgebiedskaarten van de Provincie Gelderland blijkt dat binnen Natura 2000-gebied Rijntakken (noordelijk van de Werverdijk) bezet geschikt leefgebied van grote modderkruiper, bittervoorn en kleine modderkruiper aanwezig is (Provincie Gelderland, 2026). In de omgeving van het projectgebied zijn ook enkele waarnemingen van grote modderkruiper, bittervoorn en kleine modderkruiper bekend (NDFF, 2026). Grote modderkruipers, bittervoorns en kleine modderkruipers binnen Natura 2000-gebied zijn niet afhankelijk van leefgebieden binnen het projectgebied, aangezien open waterverbindingen tussen Natura 2000-gebied Rijntakken en het projectgebied ontbreken. Daarnaast vindt geen verstoring van leefgebied binnen Natura 2000-gebied Rijntakken plaats, vanwege het ontbreken van open waterverbindingen.

Het project leidt niet tot aantasting van de omvang of van de kwaliteit van het leefgebied van de kwalificerende habitatrichtlijnsoorten grote modderkruiper, bittervoorn en kleine modderkruiper. Daarnaast leidt het project niet tot een significante verstoring van de kwalificerende habitatrichtlijnsoorten grote modderkruiper, bittervoorn en kleine modderkruiper. Het project staat niet in de weg aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de soorten en heeft daarom op voorhand met zekerheid geen significante gevolgen voor de kwalificerende habitatrichtlijnsoorten grote modderkruiper, bittervoorn en kleine modderkruiper.

4.2.5 **Zeeprik, rivierprik, elft en zalm**

De habitatrichtlijnsoorten zeeprik, rivierprik, elft en zalm zijn soorten die paaien in grote rivieren en vervolgens opgroeien in zee. De paai van zeeprik en rivierprik vindt plaats op plekken in de rivier met stenige, grindrijke bodems of zandbeddingen. De larven van deze soorten groeien op in een meer slibrijke bodem. Elften paaien meestal buiten Nederlandse wateren in grindbeddingen en groeien op in estuaria en zoetwatergetijdengebieden, zoals vroeger in de Biesbosch aanwezig was. Zalmen paaien in snelstromende bergbeken met een kiezelbodem en de opgroeiende dieren verplaatsen zich richting zee. Rijntakken wordt alleen benut als doorgang van het paaigebied naar zee en terug. Binnen Natura 2000-gebied Rijntakken geldt een uitbreidingsdoelstelling voor zowel de populatie als de omvang en kwaliteit van het leefgebied van zeeprik en rivierprik. Daarnaast geldt binnen Natura 2000-gebied Rijntakken een uitbreidingsdoelstelling voor de populatie en een behoudsdoelstelling voor de omvang en kwaliteit van het leefgebied van zalm en elft.

Op basis van de leefgebiedskaarten van de Provincie Gelderland blijkt dat binnen Natura 2000-gebied Rijntakken (noordelijk van de Werverdijk) mogelijk bezet geschikt leefgebied van zeeprik, rivierprik, elft en zalm aanwezig is (Provincie Gelderland, 2026). In de omgeving van het projectgebied zijn alleen waarnemingen van rivierprik bekend. Waarnemingen van zeeprik, elft en zalm zijn alleen bekend van de IJssel en nabijgelegen wateren (NDFF, 2026). Zeeprik, rivierprik, elft en zalm zijn als paai- of doortrekgebied niet afhankelijk van het projectgebied, waardoor voor deze soorten een relatie tussen het projectgebied en Natura 2000-gebied Rijntakken ontbreekt. Daarnaast vindt geen verstoring van leefgebied plaats, aangezien open waterverbindingen tussen Natura 2000-gebied Rijntakken en het projectgebied ontbreken.

Het project leidt niet tot aantasting van de omvang of van de kwaliteit van het leefgebied van de kwalificerende habitatrichtlijnsoorten zeeprik, rivierprik, elft en zalm. Daarnaast leidt het project niet tot een significante verstoring van de kwalificerende habitatrichtlijnsoorten zeeprik, rivierprik, elft en zalm. Het project staat niet in de weg aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de soorten en heeft daarom op voorhand met zekerheid geen significante gevolgen voor de kwalificerende habitatrichtlijnsoorten zeeprik, rivierprik, elft en zalm.

4.3 Broedvogels

4.3.1 Inleiding

Het Natura 2000-gebied Rijntakken heeft een functie als broed- en foerageergebied voor dertien broedvogelsoorten (zie tabel 4.2). De tabel geeft per kwalificerende broedvogel ook weer welke biotopen geschikt leefgebied vormen, in welke periode de soort broedt en of het instandhoudingsdoel gehaald wordt. Om te toetsen of het instandhoudingsdoel behaald wordt, zijn de telgegevens van SOVON gemiddeld over de afgelopen vijf teljaren (2020-2024) en vergeleken met het instandhoudingsdoel. Bij afwezigheid van telgegevens is gemiddeld over het aantal wel bekende teljaren.

Tabel 4.2 Overzicht van broedperiode, beschrijving van leefgebied en het te behalen instandhoudingsdoel per kwalificerende broedvogelsoort (1: Vogelbescherming, 2026, 2: Provincie Gelderland, 2017, 3 Krijgsveld et al., 2022, 4: Sovon, 2026).

Soort	Broedperiode ¹	Omschrijving van het leefgebied ²	Verstoringsbuffer ³ (meter)	Instandhoudingsdoel aantal broedparen	Telgemiddelde SOVON ⁴	Behalen van instandhoudingsdoel ⁴
Dodaars	Maart t/m september	Broed- en foerageergebied: beschutte weinig dynamische wateren met waterplanten	Max. 200 meter	45	107 (2020)	Onbekend (ws. ja)
Aalscholver	Februari t/m augustus	Broedgebied: moerasbossen Foerageergebied: allerlei wat grotere wateren	Max. 200 meter	660	647	Nee
Roerdomp	Maart t/m juli	Broedgebied: overjarig waterriet Foerageergebied: moeras, rietlanden en aangrenzende ruige graslanden	Max. 200 meter	20	24	Ja
Woudaap	Mei t/m half augustus	Broedgebied: overjarig waterriet (en lisdoddevegetaties) Foerageergebied: rijk begroeide oevers van wateren	Max. 75 meter	20	1	Nee
Porseleinhoen	Half april t/m juli	Broed- en foerageergebied: open moerassige terreinen met een permanent natte situatie van 10-35 centimeter	Max. 100 meter	40	5	Nee
Kwartelkoning	Mei t/m september	Broed- en foerageergebied: kruidenrijke en ruige graslanden	Max. 100 meter	160	4	Nee
Watersnip	Half maart t/m half september	Broedgebied: moerassige gebieden en natte graslanden Foerageergebied: ondiepe greppels, sloten en ondiep water	Max. 100 meter	17	4	Nee

Grutto	April t/m half juli	Broedgebied: kruidenrijk grasland. Foerageergebied: Vochtig grasland met plasdras en open graslanden	Max. 250 meter	110	25-30 ¹	Onbekend (ws. nee)
Zwarte stern	Half maart t/m augustus	Broedgebied: vlotjes en in mindere mate op krabbenscheer en wortels van gele plomp aan de rand van plassen Foerageergebied: wateren, ruigten, kruidenrijke graslanden met sloten	Max. 300 meter	240	203	Nee
IJsvogel	April t/m september	Broedgebied: wortelkluiten van omgevallen bomen en afgekalfde oevers Foerageergebied: met name met bomen en bos begroeide oevers van visrijke wateren	Max. 100 meter	25	62 (2020)	Onbekend (ws. ja)
Oeverzwaluw	Half april t/m augustus	Broedgebied: steile, afgekalfde oevers Foerageergebied: open gebieden met wateren, ruigten en kruidenrijke graslanden	Max. 25 meter	680	1622	Ja
Blauwborst	April t/m half juni	Broed- en foerageergebied: moerasvegetaties met riet en ruigten en verspreid wilgen	Max. 25 meter	95	362 (2020)	Onbekend (ws. ja)
Grote karekiet	Mei t/m juli	Broed- en foerageergebied: overjarige waterrietvegetaties	Max. 50 meter	70	8	Nee

4.3.2 Dodaars

Dodaarsen zijn broedvogels van ondiepe, vaak wat voedselarme en beschutte zoete wateren zoals duinmeren, vennen en oude tichelgaten, soms ook brede sloten. De aanwezigheid van voldoende waterplanten is een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Het nest wordt veelal gebouwd te midden van dichte riet of zeggenvegetaties of op losse pollen pitrus in ondiep water (<1 meter) nabij de oever (1-5 meter). Het drijvende nest bestaat uit allerlei plantendelen. De foerageerhabitat bestaat uit ondiep water waarin het voedsel op 1-2 meter diepte wordt gezocht (Provincie Gelderland, 2018). Binnen Natura 2000-gebied Rijntakken geldt een instandhoudingsdoel van 45 broedparen die momenteel gehaald wordt (107 broedparen in 2020: Sovon, 2026). Dit geeft aan dat de draagkracht van het gebied ruim voldoende is voor het instandhoudingsdoel van 45 broedparen (Provincie Gelderland, 2018).

Op basis van de leefgebiedskaarten van de Provincie Gelderland blijkt dat binnen Natura 2000-gebied Rijntakken (noordelijk van de Werverdijk) bezet geschikt leefgebied van dodaars aanwezig is (Provincie Gelderland, 2026). In de omgeving van het projectgebied zijn ook meerdere waarnemingen van dodaars bekend (NDFF, 2026). Verwacht wordt dat wateren noordelijk van de Werverdijk gebruik worden als broed- en leefgebied van dodaars.

Gezien de verstoringsafstand van dodaars (200 meter), de afstand tot het Natura 2000-gebied (100 meter) en de afschermende werking van de Werverdijk leidt verstoring van dodaars (door machines die draaien binnen het projectgebied) niet tot significant negatieve gevolgen op Natura 2000-gebied Rijntakken. Daarnaast wordt het instandhoudingsdoel ruimschoots gehaald, waardoor het projectgebied niet van belang is voor de draagkracht van het Natura 2000-gebied Rijntakken voor dodaars.

¹ Sovon (2025). Potenties van Natura 2000-gebied 038 Rijntakken voor de Grutto *Limosa limosa*. Sovon, Nijmegen.

Het project leidt niet tot aantasting van de omvang of van de kwaliteit van het leefgebied van dodaars. Daarnaast leidt het project niet tot een significante verstoring van dodaars. Het project staat niet in de weg aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de soort en heeft daarom op voorhand met zekerheid geen significante gevolgen voor dodaars.

4.3.3 **Aalscholver**

De aalscholver broedt in kolonies, vaak in aan water grenzend of geïnundeerd bos, met uitgestrekte visrijke wateren binnen vliegafstand. Op plaatsen waar geen vossen komen (eilanden) nestelt hij ook wel in riet of op de grond. De meeste broedkolonies liggen in de waterrijke gebieden van Laag-Nederland inclusief het rivierengebied. De voedselbiotoop bestaat uit eutrofe, visrijke binnen- of kustwateren tot 20 meter diepte, doorgaans gelegen binnen 20 kilometer van de nestplaats. De koloniegrootte is direct gerelateerd aan de oppervlakte geschikt viswater (Provincie Gelderland, 2018). Binnen Natura 2000-gebied Rijntakken geldt een instandhoudingsdoel van 660 broedparen die momenteel net niet gehaald wordt (647 broedparen gemiddeld in de afgelopen vijf jaar: Sovon, 2026). Wel zijn er meerdere jaren (o.a. 2021 en 2023) dat het instandhoudingsdoel wel gehaald wordt. Dit geeft aan dat de draagkracht van het gebied wel voldoende is voor het instandhoudingsdoel van 660 broedparen.

Op basis van de leefgebiedskaarten van de Provincie Gelderland blijkt dat binnen Natura 2000-gebied Rijntakken (noordelijk van de Werverdijk) bezet geschikt leefgebied van aalscholver aanwezig is (Provincie Gelderland, 2026). In de omgeving van het projectgebied zijn ook meerdere waarnemingen van foeragerende aalscholvers bekend (NDFF, 2026). Verwacht wordt dat wateren noordelijk van de Werverdijk alleen gebruikt worden als foerageergebied van dodaars. Meest nabijgelegen nestplaatsen van aalscholver binnen Natura 2000-gebied Rijntakken liggen op ruim 14 kilometer afstand in de Hengforderwaarden bij Deventer.

Gezien de verstoringsafstand van aalscholver (200 meter), de afstand tot het Natura 2000-gebied (100 meter) en de afschermende werking van de Werverdijk leidt verstoring van aalscholver (door machines die draaien binnen het projectgebied) niet tot significant negatieve gevolgen op Natura 2000-gebied Rijntakken. Daarnaast wordt het instandhoudingsdoel in meerdere jaren ruimschoots gehaald, waardoor het projectgebied niet van belang is voor de draagkracht van het Natura 2000-gebied Rijntakken voor aalscholver.

Het project leidt niet tot aantasting van de omvang of van de kwaliteit van het leefgebied van aalscholver. Daarnaast leidt het project niet tot een significante verstoring van aalscholver. Het project staat niet in de weg aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de soort en heeft daarom op voorhand met zekerheid geen significante gevolgen voor aalscholver.

4.3.4 **Woudaap**

Het leefgebied van woudaap bestaat primair uit rietvelden en jonge verlandingsvegetaties. Van belang is een grote randlengte van uitbundige oevervegetaties. De soort prefereert in water staande rietvegetaties (3m hoog in minstens 20cm water), met een flink aandeel overjarig riet, al dan niet vermengd met lisdodde. Er dient foerageergebied aanwezig te zijn in de vorm van ondiep, helder en zuurstofrijk water met veel vis en andere kleine prooi-soorten (amfibieën, grote waterinsecten). Het nest ligt vaak in de jongste verlandingsstadia, boven water van enkele decimeters diep. Het foerageergebied ligt meestal dicht bij het nest, soms verder weg (ook in agrarisch gebied), zodat pendelvuchten van enkele honderden meters niet ongebruikelijk zijn (Provincie Gelderland, 2018). Binnen Natura 2000-gebied Rijntakken geldt een instandhoudingsdoel van 20 broedparen die momenteel niet gehaald wordt (1 broedpaar gemiddeld in de afgelopen vijf jaar: Sovon, 2026).

Op basis van de leefgebiedskaarten van de Provincie Gelderland blijkt dat binnen Natura 2000-gebied Rijntakken (noordelijk van de Werverdijk) lokaal mogelijk bezet geschikt leefgebied van woudaap aanwezig is (Provincie

Gelderland, 2026). In de omgeving van het projectgebied zijn alleen buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied waarnemingen van woudaap bekend (NDFF, 2026). Op basis van de terreinkenmerken en bekende waarnemingen wordt verwacht dat de wateren noordelijk van de Werverdijk ongeschikt zijn als leefgebied voor woudaap.

Gezien de verstoringsafstand van woudaap (75 meter) en de afstand tot het Natura 2000-gebied (100 meter) en de afschermende werking van de Werverdijk leidt verstoring van woudaap (door machines die draaien binnen het projectgebied) niet tot significant negatieve gevolgen op Natura 2000-gebied Rijntakken. Daarnaast zijn woudapen binnen Natura 2000-gebied Rijntakken niet afhankelijk van het projectgebied als foerageergebied.

Het project leidt niet tot aantasting van de omvang of van de kwaliteit van het leefgebied van woudaap. Daarnaast leidt het project niet tot een significante verstoring van woudaap. Het project staat niet in de weg aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de soort en heeft daarom op voorhand met zekerheid geen significante gevolgen voor woudaap.

4.3.5 Kwartelkoning

Het broedgebied van de kwartelkoning bestaat voornamelijk uit (doorgaans vochtige) graslanden op kleibodem. Ze moeten kruidenrijk zijn en een niet te dichte, minimaal 20 cm hoge, vegetatie hebben. Extensief beheerde uiterwaarden voldoen aan de habitateisen. Ook komt de soort voor in pioniers/ruigtevegetaties zoals bijvoorbeeld tijdelijk te vinden zijn in natuurontwikkelingsgebieden in de overgangsfase van agrarisch beheer naar extensieve begrazing. Door vegetatiesuccessie verliezen ze doorgaans binnen enkele jaren hun aantrekkingskracht. Begrazing kan bijdragen aan het in stand houden van habitat in natuurontwikkelingsgebieden, en kwartelkoningen lijken extensieve begrazing te verdragen. Kwartelkoningen broeden later dan veel weidevogels: de dieren kiezen in mei hun broedgebied. In de loop van de zomer volgt een tweede legsel. De kwartelkoning heeft een relatief korte levensduur. De tweede legsels zijn daarom essentieel voor een duurzame populatie. (Provincie Gelderland, 2018). Binnen Natura 2000-gebied Rijntakken geldt een instandhoudingsdoel van 160 broedparen die momenteel niet gehaald wordt (4 broedparen gemiddeld in de afgelopen vijf jaar: Sovon, 2026).

Op basis van de leefgebiedskaarten van de Provincie Gelderland blijkt dat binnen Natura 2000-gebied Rijntakken (noordelijk van de Werverdijk) bezet geschikt leefgebied van kwartelkoning aanwezig is (Provincie Gelderland, 2026). In de omgeving van het projectgebied zijn ook meerdere waarnemingen van kwartelkoning bekend (NDFF, 2026).

Gezien de verstoringsafstand van kwartelkoning (100 meter) en de afstand tot het Natura 2000-gebied (100 meter) en de afschermende werking van de Werverdijk leidt verstoring van kwartelkoning (door machines die draaien binnen het projectgebied) niet tot significant negatieve gevolgen op Natura 2000-gebied Rijntakken. Daarnaast zijn kwartelkoningen binnen Natura 2000-gebied Rijntakken niet afhankelijk van het projectgebied als foerageergebied.

Het project leidt niet tot aantasting van de omvang of van de kwaliteit van het leefgebied van kwartelkoning. Daarnaast leidt het project niet tot een significante verstoring van kwartelkoning. Het project staat niet in de weg aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de soort en heeft daarom op voorhand met zekerheid geen significante gevolgen voor kwartelkoning.

4.3.6 Watersnip

De broedbiotoop van de watersnip bestaat uit moerassig laagveen, hoogveen en natte heiden en zeer vochtige schrale graslanden op veengrond of in uiterwaarden en open beekdalen. De nestplaats is gelegen in de verlandingszone van moerasgebieden of in gemaaide rietvelden. In grasland nestelt de soort alleen in vochtige hooilanden en extensief beweidde natte graslanden. Het nest wordt gebouwd tussen graspollen van 15 – 20 cm

hoogte, in lage ruigte of tussen veenmoswallen. De voedselbiotoop kan identiek zijn aan de nestbiotoop, maar kan ook apart liggen. De watersnip foerageert in ondiepe greppels, sloten, poeltjes, slikranden en in tot 10 cm diep water (Provincie Gelderland, 2018). Binnen Natura 2000-gebied Rijntakken geldt een instandhoudingsdoel van 17 broedparen die momenteel niet gehaald wordt (vier broedparen gemiddeld in de afgelopen vijf jaar: Sovon, 2026).

Op basis van de leefgebiedskaarten van de Provincie Gelderland blijkt dat binnen Natura 2000-gebied Rijntakken (noordelijk van de Werverdijk) mogelijk bezet geschikt leefgebied van watersnip aanwezig is (Provincie Gelderland, 2026). In de omgeving van het projectgebied zijn ook meerdere waarnemingen van watersnip bekend (NDFF, 2026). Verwacht wordt dat vochtige graslanden noordelijk van de Werverdijk gebruik worden als broeden leefgebied van watersnip.

Gezien de verstoringsafstand van watersnip (100 meter), de afstand tot het Natura 2000-gebied (100 meter) en de afschermende werking van de Werverdijk leidt verstoring van watersnip (door machines die draaien binnen het projectgebied) niet tot significant negatieve gevolgen op Natura 2000-gebied Rijntakken. Daarnaast zijn watersnippen binnen Natura 2000-gebied Rijntakken niet afhankelijk van het projectgebied als foerageergebied.

Het project leidt niet tot aantasting van de omvang of van de kwaliteit van het leefgebied van watersnip. Daarnaast leidt het project niet tot een significante verstoring van watersnip. Het project staat niet in de weg aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de soort en heeft daarom op voorhand met zekerheid geen significante gevolgen voor watersnip.

4.3.7 Zwarte stern

De zwarte stern broedt in ondiepe zoetwatermoerassen met verlandingsvegetaties of in zompige slootrijke veenweiden, in open tot halfopen landschappen. In Laag-Nederland werd het ideale nestbiotoop in het verleden gevormd door een drijvend vegetatiedek van krabbescheer vermengd met dood materiaal. Tegenwoordig ontbreken zulke vegetaties meestal - vooral in het rivierengebied - en broedt 80% van de Nederlandse broedpopulatie op uitgelegde nestvlotjes. Het foerageergebied strekt zich uit tot in de wijde omtrek (soms 5 km) van de nestplaats en omvat allerlei wateren (lieft met drijvende vegetaties en een rijke oeverbegroeiing), ruigtevegetaties en graslanden (Provincie Gelderland, 2018). Binnen Natura 2000-gebied Rijntakken geldt een instandhoudingsdoel van 240 broedparen die momenteel niet gehaald wordt (203 broedparen gemiddeld in de afgelopen vijf jaar: Sovon, 2026).

Op basis van de leefgebiedskaarten van de Provincie Gelderland blijkt dat binnen Natura 2000-gebied Rijntakken (noordelijk van de Werverdijk) bezet geschikt leefgebied van zwarte sterns aanwezig is (Provincie Gelderland, 2026). In de omgeving van het projectgebied zijn ook meerdere waarnemingen van foeragerende zwarte sterns bekend (NDFF, 2026). Verwacht wordt dat wateren noordelijk van de Werverdijk alleen gebruikt worden als foerageergebied door zwarte stern. Meest nabijgelegen nestplaatsen van zwarte stern binnen Natura 2000-gebied Rijntakken liggen op ruim vier kilometer afstand in de Oldenelerwaarden bij Zwolle.

Gezien de verstoringsafstand van zwarte stern (200 meter), de afstand tot het Natura 2000-gebied (100 meter) en de grote afstand tot nestplaatsen (> 4 kilometer) en de afschermende werking van de Werverdijk leidt verstoring van zwarte stern (door machines die draaien binnen het projectgebied) niet tot significant negatieve gevolgen op Natura 2000-gebied Rijntakken. Daarnaast zijn zwarte sterns binnen Natura 2000-gebied Rijntakken niet afhankelijk van het projectgebied als foerageergebied. Zo zijn geen waarnemingen bekend van zwarte stern binnen het projectgebied (NDFF, 2026). Door de nieuwe inrichting van het projectgebied, wordt juist verwacht dat het projectgebied in de toekomst wel een bijdrage kan leveren aan het instandhoudingsdoel van zwarte stern binnen Natura 2000-gebied Rijntakken.

Het project leidt niet tot aantasting van de omvang of van de kwaliteit van het leefgebied van zwarte stern. Daarnaast leidt het project niet tot een significante verstoring van zwarte stern. Het project staat niet in de weg aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de soort en heeft daarom op voorhand met zekerheid geen significante gevolgen voor zwarte stern.

4.3.8 IJsvogel

Ideale nestgelegenheid voor de ijsvogel wordt geboden door de afgekalfde oever van een beek of rivier, met een hoogte van 1 - 1,5 meter boven de waterspiegel. Ook wortelkluiten van omgewaaide bomen kunnen als broedgelegenheid dienen. Geschikte foerageerhabitat wordt gevormd door zwak stromend tot stilstaand, helder, zuurstofrijk en visrijk water met in de broedtijd steile, deels begroeide oevers. Buiten het broedseizoen is de habitatkeus ruimer en worden ook stedelijke milieus bezocht, zowel vijverpartijen als kleine tuinvijvers. Het passeren van dijken en drukke wegen, al dan niet met prooi in de snavel, wordt bepaald niet vermeden. De broedplaats ligt meestal aan het water, maar kan tot enkele honderden meters daarvandaan verwijderd zijn (Provincie Gelderland, 2018). Binnen Natura 2000-gebied Rijntakken geldt een instandhoudingsdoel van 25 broedparen die momenteel gehaald wordt (62 broedparen in 2020: Sovon, 2026). Dit geeft aan dat de draagkracht van het gebied ruim voldoende is voor het instandhoudingsdoel van 25 broedparen (Provincie Gelderland, 2018).

Op basis van de leefgebiedskaarten van de Provincie Gelderland blijkt dat binnen Natura 2000-gebied Rijntakken (noordelijk van de Werverdijk) bezet geschikt leefgebied van ijsvogel aanwezig is (Provincie Gelderland, 2026). In de omgeving van het projectgebied zijn ook meerdere waarnemingen van ijsvogel bekend (NDFF, 2026). Verwacht wordt dat wateren noordelijk van de Werverdijk gebruik worden als broed- en foerageergebied van ijsvogel.

Gezien de verstoringsafstand van ijsvogel (50 meter), de afstand tot het Natura 2000-gebied (100 meter) en de afschermende werking van de Werverdijk leidt verstoring van ijsvogel (door machines die draaien binnen het projectgebied) niet tot significant negatieve gevolgen op Natura 2000-gebied Rijntakken. Daarnaast wordt het instandhoudingsdoel ruimschoots gehaald, waardoor het projectgebied niet van belang is voor de draagkracht van het Natura 2000-gebied Rijntakken voor ijsvogel.

Het project leidt niet tot aantasting van de omvang of van de kwaliteit van het leefgebied van ijsvogel. Daarnaast leidt het project niet tot een significante verstoring van ijsvogel. Het project staat niet in de weg aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de soort en heeft daarom op voorhand met zekerheid geen significante gevolgen voor ijsvogel.

4.3.9 Oeverwaluw

De broedhabitat van oeverwaluw bestaat uit open terrein met zand-, leem- of kleiwanden, meestal aan of dichtbij water. Zowel natuurlijke als kunstmatige situaties voldoen om te nestelen: afgeslagen loodrechte oevers van beken of rivieren, depots, wanden van afgravingen of speciaal gemaakte kunstmatige betonwanden met (volgestopte) gaten. In natuurlijke oevers liggen ze vaak in rijen naast elkaar in de gemakkelijkst te bewerken afzettingslagen (vaak zandig materiaal tussen kleipakketten). De vogels foerageren in allerlei open habitats, maar bij koel en regenachtig weer vooral boven water (Provincie Gelderland, 2018). Binnen Natura 2000-gebied Rijntakken geldt een instandhoudingsdoel van 680 broedparen die momenteel gehaald wordt (1.622 broedparen in 2020: Sovon, 2026). Dit geeft aan dat de draagkracht van het gebied ruim voldoende is voor het instandhoudingsdoel van 680 broedparen (Provincie Gelderland, 2018).

Op basis van de leefgebiedskaarten van de Provincie Gelderland blijkt dat binnen Natura 2000-gebied Rijntakken (noordelijk van de Werverdijk) bezet geschikt leefgebied van oeverwaluw aanwezig is (Provincie Gelderland, 2026). In de omgeving van het projectgebied zijn ook meerdere waarnemingen van oeverwaluw bekend (NDFF,

2026). Verwacht wordt dat wateren noordelijk van de Werverdijk gebruik worden als foerageergebied van oeverwaluw.

Gezien de verstoringafstand van oeverwaluw (25 meter), de afstand tot het Natura 2000-gebied (100 meter) en de afschermende werking van de Werverdijk leidt verstoring van oeverwaluw (door machines die draaien binnen het projectgebied) niet tot significant negatieve gevolgen op Natura 2000-gebied Rijntakken. Daarnaast wordt het instandhoudingsdoel ruimschoots gehaald, waardoor het projectgebied niet van belang is voor de draagkracht van het Natura 2000-gebied Rijntakken voor oeverwaluw.

Het project leidt niet tot aantasting van de omvang of van de kwaliteit van het leefgebied van oeverwaluw. Daarnaast leidt het project niet tot een significante verstoring van oeverwaluw. Het project staat niet in de weg aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de soort en heeft daarom op voorhand met zekerheid geen significante gevolgen voor oeverwaluw.

4.3.10 **Blauwborst, grote karekiet, porseleinhoen, grutto en roerdomp**

Voor blauwborst, grote karekiet, porseleinhoen, grutto en roerdomp geldt dat het projectgebied buiten de verstoringafstand van de specifieke soort binnen Natura 2000-gebied Rijntakken ligt of dat de werkzaamheden buiten de broedperiode worden uitgevoerd. Daarnaast zijn blauwborst, grote karekiet, porseleinhoen, grutto en roerdomp niet afhankelijk van het projectgebied als foerageergebied.

Het project leidt niet tot aantasting van de omvang of van de kwaliteit van het leefgebied van blauwborst, grote karekiet, porseleinhoen, grutto en roerdomp. Daarnaast leidt het project niet tot een significante verstoring van blauwborst, grote karekiet, porseleinhoen, grutto en roerdomp. Het project staat niet in de weg aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de soorten en heeft daarom op voorhand met zekerheid geen significante gevolgen voor de kwalificerende habitatrichtlijnsoorten blauwborst, grote karekiet, porseleinhoen, grutto en roerdomp.

4.4 Niet-broedvogels

Natura 2000-gebied Rijntakken is aangewezen voor 26 niet-broedvogelsoorten (zie tabel 4.3). Het gebied heeft voor de niet-broedvogels zowel een functie als foerageer- en rustgebied en slaappleats (Provincie Gelderland, 2018). Aan de hand van losse waarnemingen en monitoringsgegevens (NDFF, 2026; Sovon, 2022; Provincie Gelderland, 2018) is bepaald voor welke vogelsoorten binnen de verstoringafstand van de betreffende vogelsoort geschikte foerageergebieden en/of slaappleats aanwezig zijn. De soort specifieke verstoringafstanden zijn ontleend aan bekende literatuur (Krijgsveld *et al.*, 2022). Voor soorten waarvan de verstoringafstand niet bekend is of er een range aangehouden wordt, zijn hiervoor de maximale afstanden aangehouden of zijn verstoringafstanden gebruikt die gelden voor een vergelijkbare soort. Binnen het invloedsgebied van de voorgenomen werkzaamheden zijn geschikte foerageergebieden en/of slaappleats aanwezig voor alle niet-broedvogelsoorten. Tabel 4.3 geeft een samenvatting van verstoringafstanden en instandhoudingdoelen voor de niet-broedvogelsoorten.

Tabel 4.3 De onderstaande cijfers geven per niet-broedvogel informatie over de status, aantallen en trends in Natura 2000-gebied Rijntakken. Alle cijfers zijn ontleend aan de Meetnetten Broedvogels, Watervogels en Slaappleats, die door Sovon Vogelonderzoek Nederland in het kader van het Netwerk Ecologische Monitoring worden georganiseerd (Sovon, 2025).

Niet-broedvogel	Functie (f = foerageergebied,	Aantal in*	Instandhoudingsdoel populatie (IHD)**	Seizoensgem. of -max. (2019/20-2023/24)**	Verstoringafstand (m)	Vluchtafstand (m)	IHD behaald

s = slaap- en rust- plaats)							
Aalscholver	f	seiz. gem.	1.300	1.238	250(land) 500(water)	50-100/100-250	nee
Aalscholver	s	seiz. max.	1.300	3.731	250(land) 500(water)	50-100/100-250	ja
Bergeend	f/s	seiz. gem.	120	118	500	100-250	nee
Brandgans	f	seiz. gem.	920	4.445	500	100-250	ja
Brandgans	s	seiz. max.	5.200	13.370	500	100-250	ja
Fuut	f/s	seiz. gem.	570	623	100(groepen 500)	100-250	ja
Goudplevier	f	seiz. gem.	140	74	250	100-250	nee
Gauwe gans	f	seiz. gem.	8.300	13.047	500	100-250	ja
Gauwe gans	s	seiz. max.	21.500	11.784	500	100-250	nee
Grutto	f	seiz. gem.	670	86	250(groepen 1000)	100-250 (groepen 500-1000)	nee
Grutto	s	seiz. max.	6.400	771	250(groepen 1000)	100-250(groepen 500-1000)	nee
Kemphaan	f	seiz. max.	1.000	13	250	100-250	nee
Kievit	f	seiz. gem.	8.100	2.319	250	100-250	nee
Kleine zwaan	f	seiz. gem.	100	4	1000	250-500	nee
Kleine zwaan	s	seiz. max.	100	?			?
Kolgans	f	seiz. gem.	35.400	38.223	500	100-250/250-500	ja
Kolgans	s	seiz. max.	180.100	145.292	500	100-250/250-500	nee
Krakeend	f	seiz. gem.	340	3.062	500	100-250	ja
Kuifeend	f	seiz. gem.	2.300	1.964	500	100-250	nee
Meerkoet	f	seiz. gem.	8.100	5.482	250(groepen 500)	50-100 (grote groepen op water 100-250)	nee
Nonnetje	f	seiz. gem.	40	18	1000	500-1000	nee
Pijlstaart	f	seiz. gem.	130	75	500	100-250	nee
Scholekster	f	seiz. gem.	340	149	250	50-100	nee
Scholekster	s	seiz. max.	340	600			ja
Slobeend	f	seiz. gem.	400	502	500	250-500	ja
Smient	s	seiz. gem.	17.900	3.356	500	100-250	nee
Tafeleend	f	seiz. gem.	990	248	500	100-250	nee
Toendrariet- gans	f	seiz. gem.	125	37	500	250-500	nee
Toendrariet- gans	s	seiz. max.	2.800	1.261	500	250-500	nee
Tureluur	s/f	seiz. gem.	65	20	250	100-250	nee
Wilde eend	f	seiz. gem.	6.100	3.515	250	50-100	nee
Wilde zwaan	f	seiz. gem.	30	1	1000	250-500	nee
Wilde zwaan	s	seiz. max.	30	13			nee
Wintertaling	f	seiz. gem.	1.100	1.210	500	100-250	ja
Wulp	f	seiz. gem.	850	586	500	100-250	nee
Wulp	s	seiz. max.	850	2.553			ja

* seiz. gem. = seizoensgemiddelde: het gemiddelde maandelijkse aantal per seizoen (van juli t/m juni) of seiz. max. = seizoensmaximum: het maximale aantal binnen een seizoen (van juli t/m juni).

** Instandhoudingsdoelstelling voor populatie in het gebied betreft het langjarige gemiddelde van het aantal overwinterende of doortrekkende individuen. Om te bepalen of het IHD wordt gehaald is het de gemiddelde van het seizoensgemiddelde of -maximum van de jaren 2019/20 t/m 2023/24 berekend.

Het projectgebied ligt op 100 meter afstand van het projectgebied en wordt afgeschermd door een hoge winterdijk (Werverdijk) met een hoogte van circa vier meter boven maaiveld en bebouwing langs de Werverdijk. Hierdoor leidt uitvoering van de werkzaamheden niet tot extra verstoring van foerageergebieden en slaapplekken van kwalificerende niet-broedvogels binnen Natura 2000-gebied Rijntakken. Bovendien valt de verstoring volledig weg ten opzichte van bestaande verstoringsbronnen (verkeer over de Werverdijk en activiteit op erven met bebouwing langs de Werverdijk).

Het project leidt niet tot aantasting van de omvang of van de kwaliteit van het leefgebied van niet-broedvogels. Daarnaast leidt het project niet tot een significante verstoring van niet-broedvogels. Het project staat niet in de weg aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de soorten en heeft daarom op voorhand met zekerheid geen significante gevolgen voor niet-broedvogels van Natura 2000-gebied Rijntakken.

4.5 Specifieke zorgplicht Natura 2000

Vanuit de Omgevingswet geldt een specifieke zorgplicht voor Natura 2000 (zie ook kader 2.1). De specifieke zorgplicht geldt altijd, dus voor Natura 2000-activiteiten maar ook voor activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden, maar die niet significant zijn (zoals versturende of verslechterende gevolgen). Uit voorgaande paragrafen blijkt dat er geen sprake is van nadelige gevolgen voor Natura 2000-gebieden, waardoor er bij voorliggend project geen vervolgstappen aan de orde zijn in het kader van de specifieke zorgplicht Natura 2000.

4.6 Conclusie

Het projectgebied ligt op 100 meter afstand van Natura 2000-gebied Rijntakken. Het project leidt niet tot aantasting van de omvang of van de kwaliteit van habitattypen en het leefgebied van habitatrichtlijnsoorten, broedvogels en niet-broedvogels. Daarnaast leidt het project niet tot een significante verstoring van typische soorten van habitattypen, habitatrichtlijnsoorten, broedvogels en niet-broedvogels. Het project staat niet in de weg aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de soorten en heeft daarom op voorhand met zekerheid geen significante gevolgen voor habitattypen, habitatrichtlijnsoorten, broedvogels en niet-broedvogels van Natura 2000-gebied Rijntakken. Er is geen noodzaak voor het aanvragen van een omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit voor overige effecten (met uitzondering van stikstofdepositie).

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- Hille, J. (2026). Voortoets Natura 2000 KRW Grote Wetering. Toetsing in het kader van de Omgevingswet, onderdeel Natura 2000. Rapport 25-499. Ecogroen bv
- Krijgsveld, K.L., R.R. Smits en J. van der Winden (2008). Verstoringsgevoeligheid van Vogels. Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie, Bureau Waardenburg, 23 december 2008. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Krijgsveld, K.L., Klaassen, B. & Winden, J. van der (2022). Verstoring van vogels door recreatie. Literatuurstudie van verstoringsgevoeligheid en overzicht van maatregelen. Deel 2 Soortbesprekingen. Vogelbescherming Nederland, Zeist.
- Ministerie van Economische Zaken (2014). Leeswijzer Natura 2000 profielen. Geheel herziene versiesepember 2014. Ten behoeve van de profielen behorende bij de aanwijzing van de Natura 2000-gebieden in de EEZ.
- Ministerie van LNV (2024). Wijziging Aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Rijntakken. Staatscourant nr. 19087. 18 juni 2024.
- Provincie Gelderland (2018). Beheerplan Natura 2000 Rijntakken (038). Vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Gelderland d.d. 30-10-2018. Vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Overijssel d.d. 4-12-2018. Vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Utrecht, d.d. 27-11-2018. Vastgesteld door het Ministerie van LNV d.d. 3-12-2018. Vastgesteld door het Ministerie van I&W d.d. 17-12-2018.
- Provincie Overijssel (2014). Aanwijsbesluit Natura 2000-gebied Rijntakken.
- Sovon (2025). Potenties van Natura 2000-gebied 038 Rijntakken voor de Grutto Limosa limosa. Sovon, Nijmegen.

Internet

- Provincie Gelderland (2026). Geoportaal provincie Gelderland (<https://geoportaal.gelderland.nl/portaal/apps/instant/media/index.html?appid=87a2aa6330364c90b4208afa2c968e4b>). Geraadpleegd maart 2026.
- NDFF (2026). Nationale Databank Flora en Fauna. <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/login.zul> Geraadpleegd januari 2026
- Netwerk Ecologische Monitoring (2025) Broedvogels en Winter- en trekvogels in Rijntakken. <https://stats.sovon.nl/stats/gebied/1000380> Geraadpleegd in januari 2026.
- Sovon (2026). Gebiedsinformatie over populaties van vogels voor Natura 2000-gebied Rijntakken. <https://stats.sovon.nl/stats/gebied/1000057>. Laatst geraadpleegd in januari 2026.